

పార్శ్వ ప్రణాళిక

యూనిట్-I

రాజనీతి - నన్నయ
మహాభారతం-సభాపర్వం-ప్రథమాశ్వాసం-(26-57 పద్మలు)

యూనిట్-II

దక్కయజ్ఞం - నన్నెలోడు
కుమారసంభవం-ద్వితీయాశ్వాసం-(49-86 పద్మలు)

యూనిట్-III

ధామ్య ధర్మపదేశము - తిక్షు
మహాభారతం-విరాటపర్వం-ప్రథమాశ్వాసం-(116-146) పద్మలు

యూనిట్-IV

పలనాటి బెట్టాలి - శ్రీనాథుడు (పలనాటి వీరచరిత్ర-ద్విపద కావ్యం పుట 108-112
'భాలచంద్రుడు భీమంబగు సంగ్రామం బొనర్చుట.. (108).
..... వెఱగంది కుంది' (112) సం. అక్కిరాజు ఉమాకాంతం
ముద్రణ. వి.కె.స్ట్రోమి, జెజవాడ 1911.

యూనిట్-V

సీతారావణ సంవాదం - మొల్ల
రామాయణము-సుందరకాండము-(40-87 పద్మలు)

◆వ్యాకరణ

సంధులు: ఉత్సు, త్రిక, ద్రుతప్రకృతిక, నుగాగమ, ద్విరుక్తటకారాదేశ, యణాదేశ, వృద్ధి, శృత్పు,
జత్తు, అనునాసిక సంధులు.

సమాసాలు: అవ్యయాభావ, తత్పురుష, కర్మధారయ, ర్యంద్వ, ద్విగు, లహంప్రీహి.

అలంకారాలు:

అర్ధాలంకారాలు : ఉపమ, ఉత్సైక్త, రూపక, స్వభావోక్తి, అర్ధాంతరవ్యాస, అతిశయోక్తి.

శబ్దాలంకారాలు : అనుప్రాస (వృత్యనుప్రాస, ధేకాముప్రాస లాటూనుప్రాస, అంత్యానుప్రాస)

ఛందస్సు

వృత్తాలు: ఉత్సులమాల, చంపకమాల, శార్మాలము, మత్తేభము;

జాతులు : కందం, ద్విపద; ఉపజాతులు : ఆటవెలది, తేటగీతి, సీసం మరియు ముత్యాలసరాలు

ఆధార గ్రంథాలు:

1. శ్రీమదాంగ్ర మహాభారతము : సభాపర్వము-తిరుమల తిరుపతి దేవస్తానం ప్రచురణ
2. శ్రీమదాంగ్ర మహాభారతము : విరాటపర్వము-తిరుమల తిరుపతి దేవస్తానం ప్రచురణ
3. కుమార సంభవం - నన్నెచోదుడు
4. పలనాటి వీరచరిత్ర - శ్రీనాథుడు
5. రామాయణము - మొల్ల

♦ సూచించబడిన సహార్థ కార్యక్రమాలు:

1. నన్నుయ్య, తిక్కన, ఎళ్లన మొదలైన ప్రసిద్ధ కపుల పాత్యాంశేతర పద్యాలను ఇచ్చి,
విద్యార్థులచేత సమీక్షలు రాయించడం; అయి పద్యాల్ని యతిప్రాసాది ఛందోవిశేషాలను
గుర్తింపజేయడం.
2. విద్యార్థులచేత పాత్యాంశాలకు సంబంధించిన వ్యాసాలు రాయించడం
(సిమినార్/అసైన్సెమెంట్)
3. ప్రాచీన పాత్యాంశాలలోని సమకాలీనతను గూర్చిన బృంద చర్చ, ప్రాచీన సాహిత్యాన్ని
నేటి సామాజిక దృష్టితో పునర్వ్యాఖ్యాంకనం చేయించడం.
4. చారిత్రిక, సాంస్కృతిక అంశాలకు సంబంధించిన పర్యాటక ప్రదేశాలను సందర్శించడం.
5. వ్యక్తిగత/బృంద ప్రాజెక్టులు చేయించడం. ప్రత్యుపత్ర నిర్మాతలకు సూచనలు
ప్రతిపదార్థ పద్యాలు, కంఠస్త పద్యాలు “రాజసీతి, దక్కయుష్మం, ధౌమ్య ధర్మోపదేశం,
సీతారావణ సంవాదం” అనే నాలుగు పాత్యాంశాల నుండి మాత్రమే ఇవ్వాలి.

ప్రత్యుపత్ర నమూనా

అ. ప్రతిపదార్థ పద్యాలు-(అంతర్గత ధాయిన్) (2-1)	$1 \times 8 = 8$ మా
ఆ. కంఠస్త పద్యం-(అంతర్గత ధాయిన్) (2-1)	$1 \times 3 = 3$ మా
ఇ. సందర్భ వాక్యాలు- (6-4)	$4 \times 3 = 12$ మా
ఈ. సంగ్రహ సమాధాన ప్రత్యులు (6-4)	$4 \times 3 = 12$ మా
ఉ. వ్యాస ప్రత్యులు (అంతర్గత ధాయిన్) (6-3)	$3 \times 8 = 24$ మా
ఊ. వ్యాకరణం-సంఘులు (6-4)	$4 \times 1 = 4$ మా
సమాసాలు (6-4)	$4 \times 1 = 4$ మా
అలంకారాలు (2-1)	$1 \times 4 = 4$ మా
ఛందస్తు (2-1)	$1 \times 4 = 4$ మా